

Het Kenniscentrum van het Nederlands Jeugdinstituut, het RIVM/Centrum Jeugdgezondheid en ZonMW werken samen binnen het Kennisprogramma Jeugd van het programmaministerie voor Jeugd en Gezin, om professionals in de zorg voor jeugd te voorzien van kennis over richtlijnen, instrumenten en interventies.

Dossier geeft antwoord op meest gestelde opvoedvragen

Door Joanka Prakken

Opvoeding is al lang niet meer een zaak van het gezin alleen. Ouders stellen hun dagelijkse opvoedvragen aan onderwijskrachten, trainers, peuterspeelzaalleidsters en andere beroepskrachten die met kinderen werken. Om die beroepskrachten te helpen een antwoord te geven, heeft het Nederlands Jeugdinstituut het webdossier Opvoedvragen samengesteld.

‘Hoe zorg ik ervoor dat mijn kind luistert?’ ‘Mijn kind wordt gepest, wat kan ik daaraan doen?’ ‘Is het normaal dat mijn kind van 2 nog steeds niet praat?’ ‘Ben ik wel streng genoeg?’ In dergelijke alledaagse opvoedingsvragen en twijfels zullen veel ouders zich herkennen. Het Centraal Bureau voor de Statistiek rapporteerde in 2008 dat 36 procent van de ouders met thuiswonende kinderen zegt zich in het afgelopen jaar wel eens zorgen te hebben gemaakt over de opvoeding of ontwikkeling van een of meer van hun kinderen. 60 procent van die ouders heeft daarvoor hulp of advies gezocht buiten het gezin, de familie of de vriendenkring.

De landelijke registratiegegevens van de Opvoedtelefoon van 2001 tot en met 2005 bevestigen dat beeld: circa 40 pro-

cent van de contacten met ouders ging over alledaagse opvoedingsvragen. Andere voor de hand liggen raadgevers bij wie ouders aankloppen zijn leerkrachten en peuterspeelzaalleidsters. Het dossier Opvoedvragen, waarin de opvoeding van kinderen tot 12 jaar centraal staat, is bestemd voor deze beroepskrachten, die zich niet noodzakelijkerwijs gespecialiseerd hebben in pedagogische advisering.

Tegelijkertijd kunnen professionele opvoedingsondersteuners, bijvoorbeeld werkzaam bij een Centrum voor Jeugd en Gezin, het dossier gebruiken als een soort naslagwerk. Ingrid Ligtermoet van het Nederlands Jeugdinstituut, betrokken bij de samenstelling van het dossier: ‘Het kan handig zijn als aanvulling op de eigen deskundigheid of om ouders met vragen een uitdraai met tips mee te geven.’

Het Nederlands Jeugdinstituut, en eerder zijn voorganger NIZW Jeugd, heeft in de loop der jaren deskundigheid opgebouwd op het terrein van opvoedingsondersteuning. Er zijn diverse oudercursussen en methodieken ontwikkeld, zoals Over opvoeden gesproken, Beter omgaan met pubers, Peuter in zicht en Opvoeden & Zo. Ook heeft

het Nederlands Jeugdinstituut het succesvolle programma Triple P naar de Nederlandse situatie vertaald en de invoering ervan begeleid. Bij de samenstelling van het dossier Opvoedvragen is van die expertise gebruikgemaakt. Ligtermoet: ‘We vinden het belangrijk dat ouders weten dat de antwoorden in het dossier gebaseerd zijn op opvoedingsvaardigheden die je kunt leren in een oudercursus. Je moet de antwoorden dan ook zien in een breder perspectief. Geef je ouders bijvoorbeeld tips om grenzen te stellen, dan is het van belang dat die ouders ook leren hun kinderen te prijzen en aandacht te geven. Daarom vragen we de beroepskrachten die dit materiaal gebruiken ouders daarop attent te maken en op het idee te brengen om bijvoorbeeld een oudercursus te volgen. In het dossier geven we aan wat er zoal aan opvoedingsondersteuning op de markt is.’

Niet alleen vragen

Uit landelijke en regionale onderzoeken blijkt dat er vijf vragen, zorgen en problemen zijn waar ouders vaak mee tobben:

- grenzen stellen;
- lastig gedrag;
- emotionele ontwikkeling;
- vertraging in de ontwikkeling;
- gezondheid en lichamelijke ontwikkeling.

Voor het dossier zijn de meest gestelde vragen over deze onderwerpen geïnventariseerd, op grond van ervaringen in oudercursussen. Ligtermoet: ‘Beroepskrachten kunnen de antwoorden die we geven niet alleen gebruiken in hun contact met ouders. Eigenlijk zou ik daar nog een stapje verder in willen gaan. Ik denk dat beroepskrachten de informatie ook goed zelf kunnen gebruiken bij hun werk met kinderen, bijvoorbeeld om orde te houden in een klas of om pesten aan te pakken.’

Het dossier Opvoedvragen beperkt zich tot het beantwoorden van ‘gewone’ opvoedvragen en gaat niet in op zwaardere problematiek. Over onderwerpen als gedragsproblemen en ADHD heeft het Nederlands Jeugdinstituut aparte dossiers aangelegd. In het dossier Opvoedvragen vindt de bezoeker onder meer het laatste nieuws, beleid, onderzoek, literatuur en de praktijk op het gebied van opvoeding en opvoedingsondersteuning. Denk bij dit laatste bijvoorbeeld aan informatie over opvoedingsvaardigheden, beschikbare interventies, voorzieningen die oudercursussen aanbieden en mogelijkheden om te zorgen voor deskundigheidsbevordering.

Het dossier Opvoedvragen is te vinden op www.nji.nl/opvoedvragen.